

**Міністерство культури та інформаційної політики України
Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія музики»
Дніпропетровської обласної ради»**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчально-виховної
діяльності КЗВО «Дніпровська
академія музики» ДОР»
Віталій Карась
Віталій КАРАСЬ
«30» серпня 2024 року

**СИЛАБУС
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРКЕСТРОВОЇ МАЙСТЕРНОСТІ»
кафедра оркестрових інструментів**

Рівень вищої освіти – Другий (освітньо-науковий)

Ступінь вищої освіти – Магістр

Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»

Освітньо-наукова програма – «Музичне мистецтво»

**Д н і п р о
2 0 2 4**

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ. Навчальна дисципліна «Вдосконалення оркестрової майстерності» є вибірковою навчальною дисципліною підготовки здобувачів другого рівня вищої освіти «магістр». Дана дисципліна розрахована на освоєння методології та сучасних напрямів освіти в сфері музичного мистецтва. Дана програма розрахована на студентів-оркестрантів.

КОМПЕТЕНТНОСТІ. У межах курсу здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти формують загальні компетентності, передбачені освітньо-науковою програмою Дніпровської академії музики.

Інтегральна:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в теорії, історії музики, у педагогіці, виконавстві та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні:

ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗП 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗП 7. Здатність до міжособистісної взаємодії.

Фахові:

ФК 1. Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.

ФК 4. Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / виконавській / диригентській / композиторській / педагогічній діяльності.

ФК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

ФК 7. Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

ФК 9. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність в закладах вищої освіти.

ТРИВАЛІСТЬ КУРСУ. Кількість кредитів ЄКТС – 4, курс – перший; семестр I–II, загальний обсяг – 120 годин, з них індивідуальних – 38 годин, самостійних – 82 години.

МЕТОЮ дисципліни «Вдосконалення оркестрової майстерності» є професійна підготовка музикантів до роботи в професійних оркестрових колективах.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

ПРН 1 Володіти професійними навичками виконавської (диригентської), творчої та педагогічної діяльності.

ПРН 2 Володіти навичками ансамблевого музикування в групах різних складів у концертно-виконавському та репетиційному процесах.

ПРН 3 Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.

ПРН 5 Застосовувати аналіз та синтез для розв'язання інтерпретаційних завдань, абстрактно і творчо мислити.

ПРН 6 Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПРН 7 Використовувати відповідні інформаційні, технічні, цифрові ресурси для запису та/або аранжування музичних композицій, розробки музично-інформаційних презентацій, опрацювання нотного тексту.

МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ В СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНІЙ ПОСЛІДОВНОСТІ. Дисципліна «Вдосконалення оркестрової майстерності» вивчається на першому курсі (I–II семестри) та є важливим навчальним компонентом. Для набуття практичного досвіду з предмету необхідні знання з дисциплін «Оркестровий клас», «Фах», «Клас ансамблю», «Історія та теорія музики». Дисципліна «Вдосконалення оркестрової майстерності» пов'язана з вивченням наступних дисциплін циклу професійної та практичної підготовки: «Оркестровий клас», «Фах (виконавство)», «Клас ансамблю».

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ. Дисципліна «Вдосконалення оркестрової майстерності» реалізується у вигляді індивідуальних занять, самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ. Лекція, бесіда, аудіо та відео візуальний, пояснювально-ілюстративний (вербальний та наочний метод). Демонстрація, ілюстрація; репродуктивний метод, що включає відпрацювання набутих навичок та вдосконалення нових через систему вправ, творчий пошук. Аналітичний, індуктивний, дедуктивний метод, проблемний

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Шедеври оркестрової епохи класицизму.

Тема 2. Оркестрові твори епохи романтизму.

Тема 3. Оркестрова музики ХХ – початку ХХІ століть.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ. Під час вивчення дисципліни передбачені поточний, семестровий та підсумковий контроль. **Поточний контроль** здійснюється для перевірки рівня засвоєння тем курсу згідно з тематичним планом. Семестровий контроль визначає якість виконаної здобувачем навчальної роботи з певного семестру та оцінюється за сукупними підсумками поточної успішності включаючи виконану індивідуальну, самостійну роботи. По закінченню вивчення дисципліни (II семестр) здобувач складає залік (підсумковий контроль).

ПОЛІТИКА КУРСУ. Кожен студент зобов'язаний бути присутнім на індивідуальних заняттях за розкладом. Для отримання підсумкової позитивної оцінки кожне пропущене заняття повинно бути відпрацьовано студентом самостійно. Заняття з дисципліни «Вдосконалення оркестрової майстерності»

будуються на основі послідовно розробленої викладачем програми навчання, що формується з урахуванням самотутності репертуарного розвитку академічного музично-виконавського мистецтва.

Кожного семестру здобувач повинен опанувати 4-а фрагментами оркестрових творів, різними за жанрово-стильовими характеристиками. У робочій програмі навчальної дисципліни вказані орієнтовні програмні вимоги, але ж викладач має можливість проявити й власну ініціативу добору відповідного репертуару в залежності від творчої індивідуальності здобувача освіти.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Богданов В.О. Шляхи розвитку духового музичного мистецтва в Україні (відвітоків до початку ХХ століття) :автореф. дис. ... докт. мистецтвознавства: спец. 17.00.03 Музичне мистецтво. К., 2008. 32 с.
2. Богданов В.О., Богданова Л.Д. Історія духового музичного мистецтва України: від найдавніших часів до початку ХХ століття. Харків :Сілічева С.О., 2013. 384 с.
3. Буркацький З.П. Особистісно орієнтований підхід до віртуозності кларнетиста. Одеса :Друкарський дім, 2010. 166 с.
4. Гишка І.С. Звук як візитна картка інструмента, основний визначник його розвитку, ролі і місця в соціально-культурній сфері різних епох (на прикладі генезису і еволюції звуку труби). *Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя*. Зб. наукових праць. Рівне : Волинські обереги, 2016. С. 65–70.
5. Карп'як А.Я. Концепційні засади художнього мислення сучасного флейтиста. Львів :Наукове товариство ім. Т.Г. Шевченка, 2013. 378 с.
6. Посвалюк В.Т. Труба в епоху бароко. *Науковий вісник НМАУ ім. П.І. Чайковського*. Вип. 83. Київ : НМАУ ім. П.І. Чайковського, 2009. С. 12–20.
7. Посвалюк В.Т. Методика оволадення верхнім регистром на трубе. Київ : НМАУ ім.П.І.Чайковського, 2013. 60 с.

Додаткова

1. Буркацький З. Про розвиток пальцевої техніки кларнетиста. *Музичне виконавство. Науковий вісник НМАУ ім. П.І. Чайковського*. Вип. 3. К., 1999. С. 44–53.
2. Вовк Р.А. Історія, акустична природа і виразні можливості аплікатури кларнета: дис. ... канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.03 Музичне мистецтво. К., 2004. 204 с.
3. Гишка І. Базінг: історія та генезис (до питання методики навчання гри на мідних духових інструментах). *Музичне виконавство. Науковий вісник НМАУ ім. П.І. Чайковського*. Вип. 18. К., 2001. С. 282–289.

4. Давидов М. Теорія формування виконавської майстерності в працях українських дослідників. *Музичне виконавство. Науковий вісник НМАУ ім. П.І. Чайковського*. Вип.3. К., 1999. С. 7–22.
5. Мюльберг К.Э. Путь к совершенству игры на кларнете. Одесса: КП ОГТ, 2003. 86 с.
6. Посвалюк В.Т. Історія виконавства на трубі. Київська школа (друга половина XIX – XX століття). К.:КНУКіМ, 2005. 158 с.
7. Посвалюк К.В. Творча діяльність Миколи Бердиєва у контексті розвитку виконавства на трубі в Україні (1940–1980-ті роки): автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 Музичне мистецтво. К., 2016. 19 с.

Інформаційні ресурси

1. Гладких А.В. Методика формування виконавської майстерності на духових інструментах. URL:<http://nk.in.ua/pdf/330r.pdf>.
2. Дніпропетровська обласна універсальна бібліотека (м. Дніпро). URL:www.libr.dp.ua.
3. Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя (збірник наукових праць). URL:http://www.rshu.edu.ua/images/nauka/zb_2019_ist_stan_muz_01.pdf.
4. Круль П.Ф. Генезис духового та ударного інструментального виконавства України. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe